

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

1 15 אוקטובר 2017
2

לפני:
כב' השופט תומר סילורה
נציג ציבור (עובדים) מר שחר כהן
נציג ציבור (מעסיקים) מר יצחק קוגמן

התובעת
[Redacted] ע"י ב"כ: עו"ד ארז כהן

הנתבעת
עמותת בני ציון
ע"י ב"כ: עו"ד ראובן ביטון

3
4

פסק דין

5
6
7
8
9

1. בפנינו תביעתה של גברת [Redacted] (להלן: "התובעת") כנגד עמותת בני ציון, עמותה רשומה העוסקת במתן שירותי חינוך לילדי גנים ומעונות יום בחינוך החרדי במסגרת "החינוך העצמאי" (להלן: "העמותה") בגין זכויות להן היא זכאית, לטענתה, אגב יחסי העבודה בין הצדדים ובעקבות סיומם.

10

טענות התובעת

2. התובעת הועסקה בעמותה מיום 1.9.97 ועד 29.3.15 כסייעת בגן ילדים בחולון. במהלך תקופת העסקתה סבלה מאי סדרים וקיפוח בתשלום זכויותיה, זאת בניגוד לנהלי התשלום במוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים, בהם כלולה העמותה.

3. כפי שעולה מדו"ח המוסד לביטוח לאומי, ועל אף שהתובעת עבדה כל התקופה באותו גן ילדים, בין השנים 2003-2007 הועברה על ידי העמותה למעסיקה בשם מעיין רשת החינוך התורנית (להלן: "מעייין החינוך").

4. במהלך קיץ 2014, בעודה בהיריון מתקדם, פנתה התובעת לעמותה בדבר השוואת תנאים לעובדות משרד החינוך ובפרט לעניין הוצאתה לחופשה כפויה ללא תשלום בחודשי הקיץ מדי שנה. כתוצאה מפנייה זו שילם לה מנהל העמותה קצובת ביגוד וסכומים חלקיים עבור חודשי הקיץ, אך החל לנקום בה. כך, ומבלי שערך שימוע, שינה את מתכונת העבודה של התובעת לעובדת שעתית בשכר מינימום, דבר שפגע בשכרה ויצר הרעת תנאים מוחשית בתנאי עבודתה (בעודה בהיריון).

22

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

- 1 הרעת תנאים זו המשיכה עד יציאתה לחופשת לידה ביום 21.12.14.
- 2 5. ביום 28.4.15 פנה ב"כ התובעת לעמותה וביקש עבורה השוואת תנאים דטרואקטיבית.
3 במכתב זה אף הודיע כי התובעת החליטה להישאר בביתה לצורך טיפול בבנת. העמותה
4 השיבה לפנייה זו ביום 5.5.15 באמצעות מכתב עליו חתום עו"ד עדיאל גלס, בו דחתה את כל
5 טענות התובעת.
- 6 6. בתאריך 7.5.15 שלח ב"כ התובעת מכתב נוסף, בו חזר על הטענות בשנית. לאחר פניה זו, ביום
7 14.6.15 הודיעה העמותה כן, היא מובנה לשלם פיצויים בסך 54,153 ₪, מהם יש להפחית
8 9,126 ₪ ששולמו על ידי מעיין החינוך, קרי 45,027 ₪.
- 9 7. בכל תקופת העסקתה קיבלה התובעת שכר מינימום ותנאים סוציאליים על פי הדין הכללי,
10 למרות שהינה זכאית להשוואת תנאים לעובדי הוראה.
- 11 בנוסף, התובעת דורשת שכר עבור חודשי הקיץ בהם לא קיבלה שכר, חרף חובה המועגנת
12 בתקנות, בהוראה מפורשת בכתב ההתחייבות ובחווה העבודה החדש, הפרשי פיצויי פיטורין
13 (ופיצויי הלנה); הפרשי פנסיה וקרן השתלמות; פדיון חופשה; דמי הבראה; ביגוד; תוספת
14 מעונות; ניכוי שלא כדין. עוד, מבקשת התובעת פיצוי בגין הפרת חוק עבודת נשים (הרעת
15 תנאים בזמן הריונה), אי עריכת שימוע ועוגמת נפש.
- 16 **טענות העמותה**
- 17 8. התובעת, עובדת בעייתית, שימשה סייעת בגן ילדים ושכרה שולם על פי דין. היא אינה עובדת
18 הוראה ולכן לא זכאית להשוואת תנאים ותביעתה מנופחת ורצופה בהכפשות חסרות בסיס.
19 התובעת בחרה מסיבותיה לסיים את עבודתה בעמותה וכעת היא מבקשת לגרוף לכיסה
20 סכומי כסף מופקעים.
- 21 העמותה מפעילה את הגן כגוף קצה ואינה בעלת הרישיון של הגן.
- 22 9. התובעת עבדה כסייעת בגן ילדים מתאריך 1.9.97, אך לא באופן רציף, כאשר בשנת 2000
23 למשל עבדה עבור העמותה חודש אחד בלבד. בין התאריכים 31.1.07-1.11.03 עבדה באותו
24 תפקיד תחת מעיין החינוך וקיבלה את מלוא הזכויות המגיעות לה. מעבר זה נעשה בהסכמת
25 התובעת ובשל כך שהעמותה הייתה זכאית למימון מספר עובדים על ידי הרשות. בשנת 2007,
26 מנהל כח האדם במעיין החינוך הודיע באופן חד צדדי שלא ניתן להעניק הטבה זו לסייעות
27 ולכן העמותה שבה היא לשלם את שכרה של התובעת ישירות.
- 28 למעשה התובעת עבדה בעמותה 185 חודשים בלבד.

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

10. לאחר חופשת הלידה שלה, התובעת חזרה למספר ימים, יצאה לחופשת הפסח ולאחריה חדלה להתייבב לעבודתה באופן פתאומי. למעשה, התובעת התפטרה מעבודתה ללא הודעה מוקדמת.
11. התובעת מסתמכת על נספח טו לתצהירה, שהינו תחשיב כלשהו שבוצע במערכת אופק חדש. במסגרת תחשיב זה קבעה התובעת, ולא הצליחה להסביר מדוע, כי היא בדרגה 7. בנוסף, מחד טוענת התובעת כי יש להשוות תנאיה לעובדי הוראה, ומנגד מצרפת תחשיב סימולטור שכר של עובדי רשות מקומית.
12. העמותה פעלה ככל יכולתה לגייס כספים ותקציבים ודאגה לתשלום שכרה של התובעת במשך שנים.
13. בסיומ דבריה, טוענת העמותה כי השוואת התנאים אותה מבקשת התובעת תמוטט אותה לחלוטין, כמו גם מגוון רחב של עמותות שמופיעות גנים. העמותה מחזיקה גנים גירעוניים מתוך אידיאל ומטרה לחנך את ילדי ישראל, כאשר לרוב אין די בתקציב משרד החינוך לכסות את הגירעון ולכן פונה העמותה לגייס תרומות.
14. **ההליכים בתיק**
14. דיון ההוכחות התקיים ביום 27.11.16. התובעת העידה מטעמה, הרב יוסף ורון (להלן: "מנהל העמותה") העיד מטעם העמותה והעיד גם הרב גיל דוד, מנכ"ל מרכז גני ילדים (להלן: "מג"י"), שזימונו התבקש על ידי ב"כ התובעת. הצדדים הגישו סיכומים בכתב.
15. נציין כבר עתה, כי לאחר ששקלנו את טענות הצדדים, לאחר שמיעת עדויות הצדדים ומעיון בכתבי הטענות ובסיכומים, הגענו לכלל מסקנה כי דין התביעה להתקבל.
- להלן נפרט את נימוקי הכרעתנו.
16. **השאלות השנויות במחלוקת**
16. על מנת ליצור סדר בטענות המונחות לפנינו, נגדיר את הסוגיות שבמחלוקת כדלקמן:
- (א) האם התובעת, כסייעת, זכאית לחשוואת תנאים?
- (ב) האם העמותה הפרה את חוק עבודת נשים?
- (ג) זכאות התובעת לזכויות הכספיות.

בית דין אזרחי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

- 1 המסגרת המשפטית
- 2 17. מכוח חוק לימוד חובה, תשי"ט-1949, חלה חובת חינוך על כל ילד בישראל החל מגיל שלוש
- 3 ועד היותו נער בן 17. המדינה אחראית למתן לימוד החובה, ועליה - ביחד עם הרשות
- 4 המקומית, לקיים מוסדות חינוך לשם כך. בישראל כמה וכמה סוגים של מוסדות חינוך:
- 5 מוסדות מוכרים ושאינם מוכרים, מוסדות רשמיים ולא רשמיים.
- 6 18. מוסדות מוכרים רשמיים שייכים למדינה וממונים על ידה, ואילו מוסדות מוכרים לא
- 7 רשמיים, דוגמת העמותה, הם בבעלות גופים פרטיים ואין, כנקודת מוצא, חובה על המדינה
- 8 לשאת במימנם. חריג לאותה נקודת מוצא קבוע בסעיפים 3אנט) ו-3אז) לחוק יסודות
- 9 התקציב כי תאגיד מרכז החינוך העצמאי ותאגיד מעיין החינוך זכאים לקבל מהמדינה
- 10 תמיכה "למטרות חינוך בלבד" ו"על פי קריטריונים ענייניים אחידים ושוויוניים כמו לכלל ילדי
- 11 ישראל".
- 12 19. הורים שאינם לבחור אם ילדיהם ילמדו בחינוך הציבורי - במוסד חינוך מוכר ורשמי, או
- 13 בחינוך "הפרטי" - במוסד חינוך מוכר שאינו רשמי. לשם כך נקבעו בחוק הוראות שונות
- 14 שנועדו להבטיח כי במוסד המוכר והלא רשמי "יתקיימו תנאים נדרשים, הן באשר לעצם
- 15 החיקתם של המוסדות והן באשר לתכניות הלימודים בהם". אחת ההוראות הרלוונטיות לענייננו
- 16 היא הוראת סעיף 11 לחוק חינוך ממלכתי, תשי"ג-1953, אשר קובעת כי:
- 17 "השר רשאי לקבוע, בתקנות, סדרים ותנאים להכרזת מוסדות לא
- 18 רשמיים מוסדות חינוך מוכרים, להנהגת תוכנית היסוד בהם,
- 19 להנהלתם, לפיקוח עליהם ולתמיכת המדינה בתקציביהם, אם
- 20 השר יחליט על התמיכה ובמידה שיחליט".
- 21
- 22 20. מכוח סמכות זו הותקנו תקנות חינוך ממלכתי (מוסדות מוכרים), תשי"ד-1953 (להלן: "
- 23 "תקנות מוסדות מוכרים"), בהן נקבעו קריטריונים להכרזת במוסד חינוך, כמוסד מוכר
- 24 שאינו רשמי. וכך בתקנה 3(א):
- 25 "מוסד חינוך לא יוכרז כמוסד מוכר אלא אם נתמלאו תנאים אלה:
- 26 (1) על המוסד ניתן רשיון לפי חוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-
- 27 1969, או לפי בקודת החינוך, לפי הענין;
- 28 (א1) המוסד מקיים את תכנית היסוד לפי האמור בתקנה זו;
- 29 (2) הלימודים הנוספים על תכנית היסוד אושרו על ידי השר;
- 30 (א2) מספר התלמידים הצפוי בכל ביתה הוא לפי השיעור הנהוג
- 31 במוסדות חינוך רשמיים;
- 32 (3) ימי הלימודים אינם יותר מ-260 לשנה ולא פחות מ-180
- 33 לשנה, ובלבד שבמוסדות שבהם נקבלים התלמידים שוכן

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

- 1 וכלכלה נוסף על החינוך היסודי, יהיו ימיו הלימוד כפי
2 שיאשר השר;
3 (4) המוסד מקיים חובשות חגים כפי שאישר השר;
4 (5) השכלת המנהל וחבר המורים והעובדים במוסד היא לפי
5 הנהוג במוסדות חינוך רשמיים;
6 (6) משכורות המורים והעובדים במוסד יהיו לפי השיעורים
7 והכללים הנהוגים במוסדות חינוך רשמיים;
8 (7) תנאי השיכון, הציוד והתנאים הסניטאריים במוסד מניחים
9 את דעת השר. (הדגשה הוספה - ת.ס.).
10
11 21. הקריטריון הרלוונטי לענייננו, ונל פירושו סבה המחלוקת, הוא זה הקבוע בתקנה 3(א)(6) ולפיו
12 על מנת שמוסד רשמי יזכה ל"הכרה", נדרש כי "משכורות המורים והעובדים במוסד יהיו לפי
13 השיעורים והכללים הנהוגים במוסדות חינוך רשמיים". לשלמות התמונה הנוגעת לתנאי האמור
14 בתקנה 3(א)(6) נציין כי בשנת 2010 תוקנו התקנות באופן שהוספה תקנה (ד), בה נקבע כך:
15 "על אף האמור בתקנת משנה 6(א), רשאי השר להכיר במוסד
16 אף אם משכורות המורים והעובדים במוסד אינם לפי הכללים
17 האמורים בה, אם המוסד מקיים תכנית הבראה שאישרה מראש
18 ובכתב בידי משרד החינוך ושלדעת חשב המשרד התכנית מחייבת
19 הפחתה בשכר העובדים, ובלבד שההפחתה תהיה מידתית
20 ובהתאם לרכיבי השכר הקודם, וכן לפי נתוני העובדים והעסקתם
21 קודם ההפחתה."
22
23 מעמדת חינוך המשפטי לממשלה שהוגשה לבית הדין הארצי בע"ע 8582-02-13 רשות הגנים
24 של אגודת ישראל - שמחה בوسی ואח', 13.10.16 (להלן: "עניין בוסיה"), עולה כי התיקון
25 האמור בא לעולם לאחר שתוכנית הבראה שגובשה לרשת הגנים בשיתוף עם משרד החינוך,
26 נפסלה על ידי בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב (ס"ק 502/09 ארגון גננות חרדיות - רשת
27 הגנים של אגודת ישראל, 22.3.09), מן הטעם שתנאי השכר שנקבעו בה, היו פחותים מתנאי
28 השכר הנהוגים במוסדות רשמיים.
29 עניין בוסיה
30 22. בעניין בוסיה התעוררה השאלה האם התקנות מוקימות למיערעות, גננות של רשת הגנים, זכות
31 תביעה עצמאית לתשלום שכרן לפי השיעורים והכללים הנהוגים במוסדות חינוך רשמיים.
32

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

23. בית הדין האזורי, מותב בראשות חברתי השופטת נטע רות עב 5646/03 שמחה בויסי - הנהלת רשת אגודת ישראל, 26.2.09, השיב על שאלה זו בחיוב וקבוצה:

1
2
3 "ישום הכללים שהתווה בית המשפט העליון בפסיקתו ביחס
4 לתכליתו של חוק חינוך ממלכתי ולתכלית התקנות שהותקנו
5 מכוחו ומכאן - אף ביחס לאופן שיש ליישמן - צריך להוביל
6 למסקנה, לפיה הנתבעת מחויבת, בהתאם לתקנה 3(א)(6)
7 לתקנות חינוך ממלכתי, בהענקת תנאי שכר לעובדי הוראה
8 במוסדותיה השווים לאלה המוענקים לעובדי הוראה במוסדות
9 החינוך הרשמי וכי הפרה של תקנה זו מקימה עילת תביעה
10 עצמאית לכל אחת מהתובעות".

11
12 וכך נימק בית הדין האזורי את מסקנתו:

13 "...בהבטחת רמתם של מוסדות מוכרים שאינם רשמיים - זאת,
14 בין היתר, ע"י קביעת כללים המסדירים את תנאי ההעסקה של
15 עובדי ההוראה המועסקים בהם - יש כדי לתרום להשגת היעדים
16 שהוגדרו בחוק חינוך ממלכתי גם במוסדות המוכרים שאינם
17 רשמיים.
18 ...לעובדי ההוראה המועסקים במוסדות חינוך מוכרים שאינם
19 רשמיים ובכללם אף הנתבעת, יש אינטרס ישיר בהגנה על רמתם
20 החינוכית והפדגוגית של המוסדות בהם הם מועסקים ועל יישום
21 מיטבי של תכלית חוק חינוך ממלכתי במוסדות הללו.
22 מכאן - שככל שהנתבעת מפרה את הוראות התקנות, הרי שקמה
23 לכל עובד ועובד עילת תביעה; קדי - זכות משפטית לדרוש את
24 יישומם של הכללים הנהוגים ביחס לתנאי העסקה של עובדי
25 ההוראה בחינוך הרשמי, כך שכללים אלה יחולו אף לגביהם".

26
27 מוסיף בית הדין האזורי ומציין שני שיקולים נוספים: הגברת יעילות אכיפת התקנה וקידום
28 השוויון בין סוגי המוסדות המוכרים, הרשמיים והלא רשמיים:

29 "נוסף, כי מסקנה זו היא המתבקשת אף נוכח שיקולי מדיניות
30 שמטרתם להוביל לאכיפה יעילה של הוראות חוק חינוך ממלכתי
31 והתקנות שהותקנו על פיו...
32 כן יאמר - כי אכיפה יעילה של הוראות חוק חינוך ממלכתי
33 והתקנות שהותקנו על פיו - ובמיוחד נוכח חולשת מנגנוני האכיפה
34 של המדינה - יש כדי לקדם את עקרון השוויון. שכן, או עמידתה
35 של הנתבעת, הנהנית מתמיכה ציבורית בדרישת התקנות - מקנה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

סע"ש 15196-09-15

1 לה יתרון על פני מוסדות אחרים אשר עומדים בתנאי התקנות
2 באופן המגביל, מטבע הדברים, את היקף פעילותם.
3 עוד יאמר - כי אי עמידתה של הנתבעת בדרישת התקנות -
4 המחייבות הענקת תנאי שכר שווים לעובדיה כפי הנהוג במוסדות
5 הרשמיים וזאת - כל עוד היא נהנית מתמיכה שמקורה מתקציב
6 המדינה - וזאת אפליה בינה לבין מוסדות אחרים שאינם נהנים
7 מתקציב המדינה עקב אי עמידה בתנאים הללו."

8
9 על החלטת בית הדין האזורי הוגש ערעור. בית הדין הארצי, בדעת הרוב מפי כבוד השופטת
10 רוזנפלד, דחה את הערעור וקבע כי אומנם התקנות לא מקימות עילת תביעה עצמאית ונפקות
11 הפרתן היא במישור המנהלי, אך קיימת נפקות גם במישור יחסי עובד ומעביד שבין המוסד
12 המוכר חלא רשמי לבין עובדיו:

13 "בעצם מנייתו של מוסד חינוך אל משרד החינוך, בבקשה להכיר
14 בו כמוסד מוכר שאינו רשמי, וזדאי בעצם קבלת הטבות על יסוד
15 ההכרה שהתבקשה, טמונה התחייבות מפורשת וברורה של
16 המוסד למילוי אחר תנאי ההכרה, ולענייננו, התחייבות למילוי
17 התנאי בדבר תשלום משכורות העובדים על פי המקובל במוסדות
18 החינוך הרשמיים. התחייבות כזו היא בבחינת מובן מאליו, באשר
19 היא העומדת ביסוד ההכרה, ועליה לאמיתו של דבר מושתתת
20 קבלת ההטבות הכספיות הכרוכות בהכרה. התחייבות זו של
21 המוסד, אומנם ניתנת למשרד החינוך, אך היא משקפת באופן
22 ברור התחייבות של המוסד כלפי כלל הציבור, שמשרד החינוך
23 אינו אלא נאמן שלו, וממנו הוא שואב את כוחו."

24
25 מוסיפה השופטת רוזנפלד וקובעת כי:

26 "בנוסף, ככל שמדובר בעובדי המוסד המוכר שאינו רשמי, אצלם
27 ודאי נמצאת הציפייה הסבירה והלגיטימית כי מעסיקם
28 שהתחייב לכך, מעל על פי תנאי ההכרה בהם הוא מחויב, וממלא
29 אחריהם."

30
31 ולבסוף:

32 "מכלל הניתוח שנערך אודות פעולתה של הרשת כנוף ציבורי
33 ומחויבותה לתנאי בדבר תשלום משכורות העובדים כמקובל
34 במשרד החינוך מחד, וציפיותם הסבירה והלגיטימית כי הרשת
35 מועלת על פי תנאי ההכרה בה, מאידך, מתבקשת מסקנה אחת.

